

VERZORGING van de SINAASAPPELBOMEN (6 N)

De bomen werden aangekocht in 1737 bij Frans van Lotharingen toen hij, onder druk van de Fransen, verplicht werd zijn geboortegrond te verlaten. Hij verkocht zoveel hij kon om te vermijden dat het in handen zou vallen van de nieuwe meesters. De meeste voorwerpen van de tuinen van Lunéville (het Versailles van Lotharingen) verdwenen richting Pfalz (Schwetzingen in het huidige Baden-Württemberg). Maar 24 sinaasappelbomen kwamen in Freÿr terecht.

Een aantal van deze bomen zijn meer dan 300 jaar oud en zijn de oudste bekende sinaasappelbomen van Europa (conferentie van Icomos 2005 Bamberg).

In de zomermaanden

De bomen krijgen een dosis koeienmest en soms minerale zouten terwijl de bladeren besproeid worden met plantaardige oliën en, indien nodig, met agressievere producten.

Op de potaarde legt men snoeisels van de haagbeuken. Dat helpt om het water beter bij te houden en om de groei van onkruid tegen te gaan. Dit wordt weggenomen als de bomen overwinteren in de oranjerieën.

Tegen eind juni beginnen de bomen te bloeien, weliswaar met minder bloemen dan vroeger. De reden hiervoor moeten we zoeken bij de overstromingen van '93 en '95. Het water stond toen 1,5m hoog en was sterk vervuild door de chemische producten die intensief gebruikt werden in de landbouw. Deze producten hebben het metabolisme van de bomen gewijzigd waardoor de bladeren nu overheersen ten koste van de vruchten.

Het 'water geven' hangt af van het weer en van de seizoenen. Als het sap opstijgt (tot eind juli) en als het koud of regenachtig is volstaan een tot twee emmers per week, afhankelijk van het bladvolume. Bij heel warm weer worden de bladeren bovendien besproeid met twee emmers per dag. Vanaf augustus wordt het begieten geleidelijk aan verminderd.

Op het einde van het seizoen worden de scheuten verwijderd. De bomen worden gesnoeid als grote bonsais, een verwijzing naar hun herkomst uit het Verre Oosten.

Het merendeel van de bloembotten wordt verwijderd om de bomen niet uit te putten.

Anekdoten

In 1976 vertrok onze laatste hovenier. Mijn moeder nam de zorg voor de sinaasappelbomen over en volgde daarbij de raadgevingen van haar grootmoeder : "in de zomer geef je één emmer water per dag, in de winter volstaat één per maand."

Na een jaar begonnen de bladeren geel te worden, na twee jaar bleven er nog weinig bladeren over en in de daarop volgende winter ging er een boom verloren. Men ging dus zijn licht opsteken in Versailles. Luisterend naar ons verhaal barstte de hoofd tuinier in lachen uit : "Dit is weer een echt Belgisch verhaal. Mevrouw, het is hier warmer dan bij jullie en het regent hier minder maar wij geven de bomen maar een keer per week water."

Terug thuis begreep men dat de geciteerde voorouder, de ijver van de tuinmannen kennende, een emmer per dag had voorgeschreven om zeker te zijn dat er één per week zou worden

gegeven. Zij had natuurlijk nooit gedacht dat haar kleindochter die regel naar de letter zou toepassen.

Tot 1950 werden de oranjebloesems geplukt door Louise de Laubespain, toen 90 jaar oud. Zij beklagde zich over haar helpster, die in de 70 was, dat zij de ladder niet goed vasthield : “De arme Maria wordt oud”.

Met honderden bloemen per boom maakte ze thee, lekkernijen en een gefermenteerde drank ; bier met oranjebloesem.

Bij het verlaten van de oranjerie

aan de voet van de trap, ziet u twee kleine Chinese sinaasappelbomen, waarvan de vruchten herinneren aan de vorm van Boeddha vingers, die verwijzen naar de oorsprong van de sinaasappelbomenteelt.

Dit document kunt u downloaden van
www.freyr.be/docs/guiding/dg—teksten-om-op-kasteel-freyr-rond-te-leiden.php